

UCIDEREA FRATELUI

Uciderea fratelui (Facerea 4, 1- 8)

1. *După aceea a cunoscut Adam pe Eva, femeia sa, și ea, zămislind, a născut pe Cain și a zis: „Am dobândit om de la Dumnezeu”.*
2. *Apoi a mai născut pe Abel, fratele lui Cain. Abel a fost păstor de oi, iar Cain lucrător de pământ.*
3. *Dar după un timp, Cain a adus jertfă lui Dumnezeu din roadele pământului.*
4. *Și a adus și Abel din cele întâi-născute ale oilor sale și din grăsimea lor. Și a căutat Domnul spre Abel și spre darurile lui,*
5. *Iar spre Cain și spre darurile lui n-a căutat. Și s-a întristat Cain tare și fața lui era posomorâtă.*

- Cain a fost rănit în așteptarea sa privind atenția lui Dumnezeu și acum trăiește:
 - Întristare și descurajare
 - Revoltă față de nedreptatea care i se face (sau crede că i se face),
 - Mânie, resentiment și dorință de răzbunare.

6. *Atunci (în acest moment) a zis Domnul Dumnezeu către Cain: "Pentru ce te-ai întristat și pentru ce s-a posomorât fata ta?"*

7. *Când faci bine, oare nu-ți este fața senină? Iar de nu faci bine, păcatul bate la ușă și caută să te târască, dar tu biruieste-! "*

- În acest moment, Dumnezeu intervine pentru a-l ajuta pe Cain să crească, să treacă într-o nouă etapă duhovnicească prin chemarea de a conștientiza:
 - Că jertfa este un „răspuns la dragostea lui Dumnezeu” (liturghie) și nu mijloc de procurare a ei (magie);
 - Că darul libertății nu este distrus de căderea părinților și astfel poate să aleagă liber să rămână credincios iubirii și dreptății lui Dumnezeu;
 - Că nici darul omului de a fi stăpân peste sine și peste lume nu s-a pierdut, ci doar s-a deteriorat prin cădere. Ca urmare, puterea sentimentelor și resentimentelor, devenite oarbe și sălbatice în firea căzută, poate fi biruită prin ascultarea poruncii lui Dumnezeu.
 - Că *slăbiciunea firii* de după cădere nu este „materia păcatului” (libertatea omului ar fi fost desființată), ci prilej de alegere a „păcatului care bate la ușă” ca urmare a libertății de a alege să nu „facă bine”.
 - Că neputința se poate transforma în putere dacă se deschide puterii lui Dumnezeu și nu se lasă parazitată de durerile întunericului care sugerează soluții autonome.
- În acest moment și în cele ce urmează Dumnezeu îi arată lui Cain că iubirea Sa nu este alterată nici de calitatea jertfei, nici de sentimentelor negative, ci se „pliază” pe neputințele sale, inclusiv pe o posibilă viclenie în alegerea calității jertfei (tâlcuiri ale Părinților).
- Aici Dumnezeu îl invită pe om să se întoarcă la credință în orice punct al căderii s-ar afla.

8. *După aceea Cain a zis către Abel, fratele său: "Să ieșim la câmp!" Iar când erau ei în câmpie, Cain s-a aruncat asupra lui Abel, fratele său, și l-a omorât.*

- Cain n-a primit să „biruiască” păcatul care „bătea la ușă” și a ales să se lase robit de gelozie, invidie și revoltă și s-a răzbunat ucigându-și fratele. Ucigându-și fratele, s-a răzbunat, de fapt, pe Dumnezeu.
- Cain, primul născut și „omul dobândit de la Dumnezeu” devine primul ucigaș din istoria omenirii. Crima lui a devenit prima verigă dintr-un lanț nesfârșit de crime, începutul logicii violenței ucigătoare care a guvernat și guvernează lumea aceasta.
- Crima lui Cain a devenit prototipul tuturor violențelor omului împotriva omului.

Sentimentul de nedreptate generează violență

- Ca și Cain, omul copleșit de sentimentul de nedreptate se întristează, suferă, se revoltă.
- Revolta se alimentează și se exprimă prin resentimente (retrăirea și rumegarea sentimentelor dureroase provocate de eveniment).
- Resentimentele, întreținute și hrănite, conduc la dorința de răzbunare.
- Energia dorinței de răzbunare va fi folosită de duhul răzbunării care distruge pacea launtrică și alimentează ura împotriva fratelui până la dorința de a-l distruge.
- Ura și spiritul de răzbunare dau naștere apoi unei spirale distrugătoare care se poate concretiza nu numai în crima uciderii trupului, ci și în crime, la fel de ucigătoare ca vorbirea de rău, jignirea, batjocura, umilirea...
- Motorul acestui dinamism ucigaș este refuzul omului de a se maturiza, rămânerea lui în mentalitatea copilului care crede că totul i se datorează.
- De aici spiritul de revendicare, de nemulțumire cronică, de permanentă luptă pentru drepturi și favoruri.
- Pentru a obține favorurile dorite putem folosi „forme de seducție pornind de la autosugestie până la credințe și acte magice sau chiar ritualuri sălbatice în care sacrificăm victime nevinovate sau chiar pe noi înșine” (cf. Bertrand Vergely).
- Povestea lui Cain ne arată că atitudinea egocentrică provoacă violență și-l face pe om orb față de darurile pe care le-a primit.
- Dar căile Domnului nu sunt căile omului. Cain, și fiecare om, este invitat să-și ridice capul și să asculte pedagogia lui Dumnezeu pentru curățirea și transformarea inimii din care „izvorăsc toate relele”. „Adversitatea lumii de care ne temem nu e alta decât cea cuibărită în noi înșine. Umbra noastră.” (cf. Bertrand Vergely).
- Orice violență împotriva fratelui este, de fapt, un refuz al căii de creștere spirituală oferită de Dumnezeu fiecărui om, în diferite momente ale devenirii sale.
- Când violența omului nu e îndreptată spre cucerirea Împărăției („Împărăția se ia cu **sila**” = **silire**), se întoarce împotriva lui Dumnezeu și a semenilor săi.
- Orice violență asupra fratelui, transformat în „țap ispășitor”, este, până la urmă, o violență împotriva lui Dumnezeu.

Justificarea, îndreptățirea de sine

- Oamenii găsesc întotdeauna justificare pentru violența lor, se simt întotdeauna îndreptățiți să-și facă singuri dreptate.
- Dar a te îndreptăți înseamnă a lua locul Celui Drept, Dumnezeu.
- Îndreptățirea este aruncarea responsabilității pe celălalt: „nu eu, tu, el, ea, ei...”
- Și ne împiedică să fim conștienți de responsabilitatea pe care o avem noi înșine.
- Îndreptățirea ne împiedică să devenim conștienți de lucrarea mecanismelor subconștiente de apărare care ne otrăvesc viața.
- Îndreptățirea ne împiedică să ne dăm seama ce rău i-am făcut noi celuilalt și, ca urmare, acesta se poate simți singurul vinovat (mai ales dacă este copil).
- Într-un abuz, agresorul nu recunoaște nici în fața sa că e responsabil de răul făcut victimei. Ba, mai mult, va sugera că vinovăția și responsabilitatea îi aparține doar victimei. Astfel, victima va sfârși prin a crede că prejudiciul respectiv este pe drept, e legitim. Atunci apare o falsă vinovăție care-i chinuie pe mulți dintre noi. Datorită ei credem că ofensele ni se cuvin ori de câte ori ne simțim vinovați.
- Omul robit de falsa vinovăție se simte mereu vinovat pentru toate și privește ofensele unui abuzator ca fiind legitime sau scuzabile.
- Falsa vinovăție îl face pe cel ce a fost victima unui abuz traumatizant să intre într-un mimetism al răului suferit, până la a-l reproduce fără voie asupra propriei persoane sau asupra altora.
- Astfel, cel violat va viola, cel abuzat va abuza, cel ce a fost umilit va umili, cel maltrat va maltrata...
- Sau va alege să se abuzeze pe sine, vizibil (automutilare fizică) sau subtil (autosabotare, mod de hrănire, alegerea situațiilor cu risc ridicat...).

Eliberarea omului de determinări și de condiționări

- Dumnezeu S-a făcut om și Hristos a acceptat liber să fie victima răzbunării omului pe Dumnezeu, pentru a face arătată iubirea Sa pentru om și pentru a-i împăca, prin jertfa Sa, pe oameni cu Tatăl lor Cel Ceresc.
- Refuzând ispitele adversarului pe muntele Carantaniei, Mântuitorul a refuzat să salveze lumea îndopând copilul capricios din om care oricât ar primi cere mai mult. Acest refuz a fost chiar actul prin care l-a eliberat din această tiranie. ...
- Copilul tiran din om face nazuri testând puterea pe care o poate avea asupra adulților. Cedând copilului tiran, adultul îi alimentează pofta sadică de putere flatându-i tiranul inconștient. În același timp își alimentează plăcerea masochistă pe care o poate simți „jertfindu-se” pe sine pentru copil. Dar nu e jertfă, ci o flatare a sclavului inconștient din el. (cf. Bertrand Vergely).
- Cuvântul lui Dumnezeu către Cain: „păcatul bate la ușă, dar tu biruiește-l”, ne arată că avem puterea de a fi liberi, că putem răspunde evenimentului care ne rănește și altfel decât prin violență.
- Chiar dacă această libertate este alterată de cădere, de patimi și de condiționările aduse de ele, nu este mai puțin o putere pe care omul o poate exercita după cum voiește. În orice împrejurare, oricât am fi fost de „presați” să acționăm rău, constatăm că am avut posibilitatea să alegem, să alegem viața sau moartea (Deut. 30,19).
- Acum, în Biserică, harul ne desăvârșește această libertate, vărsând în neputința noastră puterea lui Dumnezeu.
- Numai cu harul lui Dumnezeu, omul poate deveni conștient de moștenirile inconștiente ale firii căzute și de tiparele mimetismului și se poate elibera de tirania lor.
- Libertatea omului nu este distrusă niciodată definitiv.

Tema pentru acasă

1. Continuăți să faceți o rugăciune către Duhul Sfânt în fiecare zi, cu gândul la iertare.
2. Amintiți-vă și descrieți diferite evenimente în care v-ați simțit nedreptățiți.
3. Numiți sentimentele pe care le-ați avut atunci.
4. Conștientizați și notați păcatele în care ați căzut ca urmare a sentimentului de nedreptate.
5. Numiți resentimentele actuale.
6. Conștientizați suferința pe care o îndurați datorită resentimentelor și numiți păcatele pe care le repetați ori de câte ori vă simțiți nedreptățiți.
7. Spovediți ce n-ați spovedit până acum și cereți pocăința care vă aduce bucuria de a intra în mila iubitoare a lui Dumnezeu.
8. Identificați și descrieți aspecte din comportamentul dumneavoastră care ar putea fi un mimetism al răului suferit în copilărie.
9. Faceți un inventar al foloaselor pe care le-ați avut din aceste experiențe și rugați-vă pentru cei ce v-au rănit.
10. Mulțumiți în fiecare seară pentru darul zilei, inclusiv pentru necazuri. Veți descoperi că totul e dar și acest dar va spori mereu mai mult.